

Økonomisk gode eller dårlige tider – kun lille betydning for din pensionsdækning

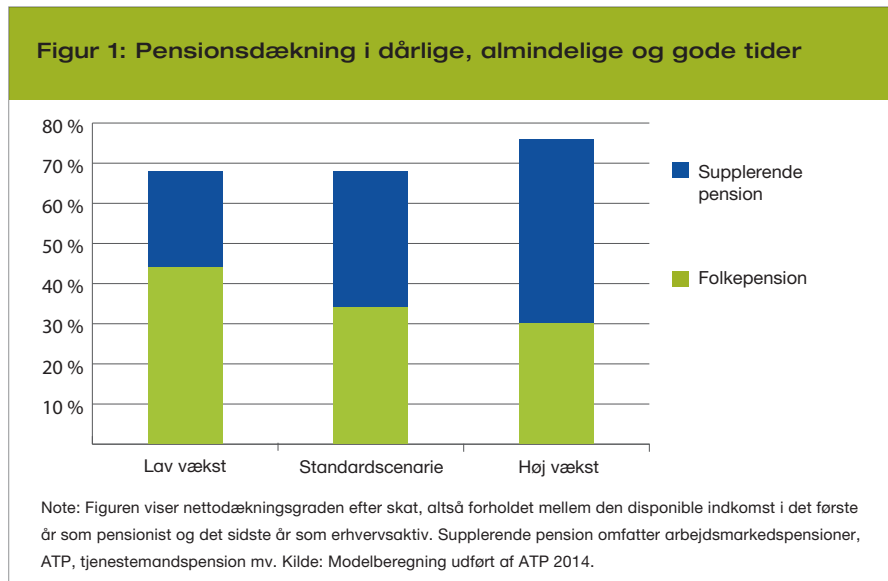
Folkepensionen sikrer bunden i din pension - også selvom du kommer til at spare op i en periode med lav vækst. Om det nu er gode eller dårlige tider for samfundsøkonomien og for pensionsopsparingen, er ikke afgørende for, hvor langt din pension rækker, når du får brug for den.

Sådan lyder konklusionen - lidt forenklet - på en analyse, som ATP har gennemført. Analysen viser, at samfundsøkonomien – altså om renten er høj eller lav – og dermed forrentningen af danskernes pensionsformue kun spiller en mindre rolle for, hvor langt ens pension samlet set rækker, den dag man bliver pensioneret.

Langvarig højkonjunktur er naturligvis herlig. Men skulle man have det uheld at spare op i en lang periode med lav vækst og lave renter, så er konsekvenserne til at overse.

Forklaringen er – kort fortalt - at den private pension indgår i et samlet hele, som også omfatter andre forhold. Især folkepensionen har stor betydning.

Selvfølgelig har udviklingen på de finansielle markeder stor betydning for den private pension. Men ved lange perioder med svag økonomisk vækst under

Figuren illustrerer, hvordan det går med pensionsdækningen, alt efter hvilke tider, der er sparet op i. Med en pensionsopsparing på 12 pct. fra alder 25 år i tider med almindelig vækst (og rente) kan en gennemsnitslønmodtager, den dag hun går på pension, forvente at have ca. 68 pct. af den hidtidige disponible indkomst til rådighed. I økonomisk dårlige tider er tallet nogenlunde det samme, mens gode tider giver en bedre dækning på ca. 75 pct. af den hidtidige disponible indkomst. Samspillet mellem privat pension og folkepension udjævner i høj grad de samlede pensionsmæssige virkninger af gode og dårlige tider.

opsparingen bliver effekten på pensionen i høj grad neutraliseret af samspillet med folkepensionen, når pensionen kommer til udbetaling.

Modelberegning

Den lidt længere forklaring kommer

her: En modelberegning kan vise, hvilken pension en dansker har udsigt til, og hvor langt den disponible indkomst som pensionist rækker sammenlignet med det, der var til rådighed før pensionsalderen.

Den slags beregninger bygger på tre almindelige antagelser: Forudsætninger om afkast og inflation (her er anvendt de antagelser, pensionselskaber benytter sig af, når de skal udarbejde prognoser for, hvad folk har udsigt til i pension); antagelser om den almindelige lønudvikling (her lidt over inflationen) og antagelser om modelpersonens forhold (her er der regnet på en person med en gennemsnitlig indkomst og en løbende indbetaling til pension på 12 pct. af lønnen).

Med disse tre gængse forudsætninger, står en gennemsnitslønmodtager efter et fuldt arbejdsliv – som det fremgår af figur 1 – til at have en disponibel indkomst som pensionist, som svarer til ca. 68 pct. af det, der var til rådighed i de aktive år.

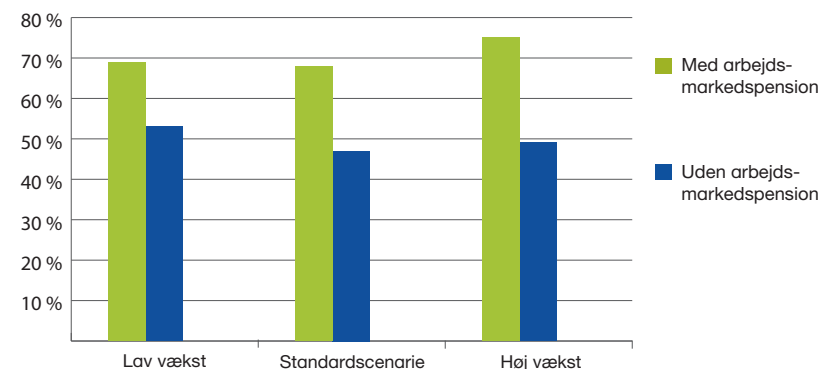
Hvis både væksten i realløn og investeringsafkastet er yderst moderat i den periode, hvor opsparingen forrentes, vil pensionisten fortsat have en disponibel indkomst, som svarer til ca. 68 pct. af det, der var til rådighed i de aktive år.

Der er altså stort set ingen forskel på, hvor god dækningen er i forhold til den hidtidige indkomst. Den er i begge tilfælde 68 pct. Forskellen på de to forløb ligger i, hvor pengene kommer fra. I det almindelige forløb kommer halvdelen fra folkepensionen, mens folkepensionens andel er øget til hele 65 pct. i lavvækstscenariet.

Hvordan ser det så ud, hvis den økonomiske vækst og investeringsafkastet er højere end det, der er lagt ind i de almindelige antagelser? Figur 1 viser, at pensionsdækningen så vil være lidt bedre for den "heldige pensionist", der tilfældigvis har oplevet en periode med langvarig høj vækst. Hans pensionsdækning er i beregningen øget til 75 pct.

Også her ændres pensionselementernes rolle. Under højvækstperioder kommer kun ca. 40 pct. af den samlede pension fra folkepensionen.

Figur 2: Pensionsdækning med og uden opsparing i arbejdsmarkedspension

Note: Figur 2 viser nettodækningsgraden - altså forholdet mellem den disponible indkomst i det første år som pensionist og det sidste år som erhvervsaktiv - med og uden arbejdsmarkedspension.
Kilde: Modelberegning udført af ATP 2014.

Figur 2 sammenligner pensionsdækningen med og uden opsparing i en arbejdsmarkedspension. Uanset økonomisk scenarie har den private pension endog meget stor betydning den samlede pensionsdækning. Figuren viser, at pensionen uden pensionsopsparing formentlig vil være utilstrækkelig.

Folkepensionen sikkerhedsnet

"ATP's analyse er interessant, fordi den viser, hvordan folkepensionens indretning og samspillet mellem offentlig og privat pension i vidt omfang neutraliserer de pensionsmæssige virkninger, der er knyttet til den samfundsøkonomiske udvikling. På den måde skabes en høj grad af sikkerhed og forudsigelighed omkring pensionerne", siger professor i socialpolitik dr.phil. Jørn Henrik Petersen, Syddansk Universitet og fortsætter: "Der er dem, der siger, at vi i Danmark har udviklet et næsten optimalt pensionssystem. Det er måske nok at tage munden for fuld; men vi har i alle tilfælde et system, hvor det, der mistes på gyngerne, tjenes ind på karrusellerne. Og det er da ikke så tosset".

Chefanalytiker i ATP Ole Beier Sørensen siger om resultatet af analysen: "Analysen viser, at kombinationen af offentlig og privat pension sikrer en høj grad af beskyttelse i forhold til de økonomiske tiders skiftende forløb. Folkepensionen bidrager ganske enkelt mere til pensionen i dårlige tider og mindre i gode", og han uddyber: "Der er teknisk set især tre aspekter af folkepensionen, som har betydning her. For det første er folkepensi-

onen som udgangspunkt ens for alle, for det andet følger ydelserne i store træk lønudviklingen, og for det tredje er folkepensionen delvist indtægtsreguleret, således at en højere privat pension fører til en lavere folkepension – og omvendt. Effekten gør sig gældende i alle indtægtslag, men den har naturligvis størst betydning på lav- og mellem-indkomstområdet.

Pensionsopsparing vigtig

Pointen er ikke, at pensionsopsparing er unødvendig eller ikke betaler sig. Tværtimod vil pensionsdækningen være væsentligt ringere - som det ses af figur 2 - hvis der ikke indbetales til pension. Det skyldes, at man så kun har folkepensionen og ATP samt sociale ydelser til rådighed. Det gælder, uanset hvilket økonomisk forløb, man ser på.

Sådan er der regnet

Pensions- og dækningsgradsberegningerne er foretaget for personer, som indtræder på arbejdsmarkedet som 25-årige i 2014. Det er antaget, at personen har en bruttoindkomst ekskl. arbejdsgivers pensionsbidrag på 350.000 kr. i 2014, og at dette lønniveau bevares helt frem til pensionsalderen.

Det er forudsat, at det samlede bidrag til arbejdsmarkedspension er på 12 pct. 25 pct. af bidraget anvendes løbende på andre risikodækninger, mens resten anvendes til en livslang pension, som indekseres i takt med inflationen. Pensionskassen investerer 25 pct. af sine midler i aktier og 75 pct. i obligationer.

Modelberegningen tager højde for gældende personskatteregler og regler om offentlig pension inkl. vedtagne, men endnu ikke gennemførte reformer.

De valgte forudsætninger i de to alternative scenarier er formentlig henholdsvis meget lave og meget høje – især fordi de modellen regner over et halvt århundrede. Ved at vælge scenarier, som formentlig er forholdsvis ekstreme, bliver analysen klarere. På den måde styrkes belysningen af den beskyttelse i forhold til den samfundsøkonomiske udvikling, der ligger i samspillet mellem offentlig og privat pension.

	Lav vækst	Alm. vækst	Høj vækst
Pensionsindbetaling	12 %	12 %	12 %
Lønudvikling	1,0 %	3,0 %	4,0 %
Inflation	0,5 %	2,0 %	2,0 %
Aktieafkast	2,0 %	7,0 %	9,0 %
Obligationafkast	1,0 %	4,0 %	6,0 %

De anvendte samfundsøkonomiske forudsætninger er vist i tabellen:

Nettodækningsgraden udtrykker forholdet mellem nettoindkomsten efter skat i første år som pensionist og nettoindkomsten efter skat og bidrag til A-kasse i sidste år som erhvervsaktiv. Begrebet beskriver på den måde pensionens evne til at erstatte den hidtidige indkomst. *Folkepensionens andel* fortæller, hvor stor en andel af pensionsindkomsten i det første år som pensionist, der udgøres af folkepensionen. Tallet er beregnet som folkepensionens andel af den samlede skattepligtige indtægt i det første pensionsår.